

SZÖVEGÉRTÉS-SZÖVEGALKOTÁS KOMPETENCIATERÜLET

„B”

RAJZ ÉS VIZUÁLIS
KULTÚRA • 5. évfolyam
TANÁRI ÚTMUTATÓ

Készítette: **Ternákné Gábori Gabriella**
Molnár Krisztina

EDUCATIO KHT. KOMPETENCIAFEJLESZTŐ OKTATÁSI PROGRAM KERETTANTERV

A KIADVÁNY A NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV HUMÁNERŐFORRÁS-FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM 3.1.1. KÖZPONTI PROGRAM (PEDAGÓGUSOK ÉS OKTATÁSI SZAKÉRTŐK FELKÉSZÍTÉSE A KOMPETENCIA ALAPÚ KÉPZÉS ÉS OKTATÁS FELADATAIRA) KERETÉBEN KÉSZÜLT, A SULINOVA OKTATÁSI PROGRAMCSOMAG RÉSZÉKÉNT LÉTREJÖTT TANULÓI INFORMÁCIÓHORDOZÓ. A KIADVÁNY SIKERES HASZNÁLATÁHOZ SZÜKSÉGES A TELJES OKTATÁSI PROGRAMCSOMAG ISMERETE ÉS HASZNÁLATA.
A TELJES PROGRAMCSOMAG ELÉRHETŐ: WWW.EDUCATIO.HU CÍMEN.

FEJLESZTÉSI
PROGRAMVEZETŐ

KERNER ANNA

SZAKMAI BIZOTTSÁG

BALÁZS GÉZA, CHACHESZ ERZSÉBET, HAJAS ZSUZSA, TÓTH LÁSZLÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ

NAGY MILÁN

SZAKMAI LEKTOROK

BALÁZS GÉZA, CHACHESZ ERZSÉBET, HAJAS ZSUZSA, TÓTH LÁSZLÓ

© TERNÁKNÉ GÁBORI GABRIELLA, MOLNÁR KRISZTINA, 2008

© EDUCATIO KHT., 2008

RAKTÁRI SZÁM:

H-BSZE0508/T

Tartalom

4 Az ókori Egyiptom építésze

19 Az ókori görög szobrászatról

AZ ÓKORI EGYIPTOM ÉPÍTÉSZETE

VIZUÁLIS ÉS VERBÁLIS
INFORMÁCIÓHORDOZÓK
ÁLTAL KÖZVETÍTETT
TUDÁS EGYÜTTES
ÉRTELMEZÉSÉRE IRÁNYULÓ
KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

MODULLEÍRÁS

<p>A modul célja</p>	<p>A vizuális és verbális információhordozók által közvetített tudás együttes értelmezésére irányuló képességfejlesztés. Olvasott szöveg interpretációjának segítése előzetes ismeretek föltárása és rendszerezése alapján. Művészeti alkotásokkal kapcsolatos logikai-képzleti műveletek végrehajtására irányuló képességfejlesztés. Az esztétikummal kapcsolatos élmények befogadásának és kifejezésének segítése szóbeli és írásbeli szövegalkotáson keresztül</p>
<p>Időkeret</p>	<p>90 perc (2 tanóra)</p>
<p>Ajánlott korosztály</p>	<p>12–13 év</p>
<p>Ajánlott megelőző és követő tananyag</p>	<p>Vallási-bibliai témák megjelenítése a középkori és reneszánsz művészetben (pl. M.S. mester: Mária és Erzsébet találkozása; Giotto: Szent Ferenc elajándékozta köpenyét) A reneszánsz ókori és bibliai tárgyú műalkotásai (pl. Botticelli: Vénusz születése; Michelangelo: Dávid)</p>
<p>Modulkapcsolódási pontok</p>	<p>Tágabb környezetben</p> <p>Tantervi kapcsolódások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hon- és népismeret 5. évfolyam: Ószövetségi történetek; A kereszténység születése <p>Kereszttantervi kapcsolódások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Információs és kommunikációs kultúra: vizuális és verbális információhordozók által közvetített • tudás együttes értelmezése • Emberismeret: istenhitek és vallások • Anyanyelvi képességek fejlesztése: írásbeli és szóbeli szövegalkotás • Tanulás: tankönyvi szövegek önálló feldolgozása, megértése és felhasználása <p>Szűkebb környezetben</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szövegértés-szövegalkotás fejlesztése a Rajz és vizuális kultúra tantárgyban • Szociális, életviteli és környezeti kompetencia: nyitottság és tolerancia más népek kultúrája iránt • Magyar nyelv és irodalom: szakszavak értelmezése, fogalommagyarázat

A képességfejlesztés fókuszai	Kiemelt fejlesztési feladatok: <ul style="list-style-type: none"> • vizuális és verbális információhordozók által közvetített tudás együttes értelmezése • az egyéni és a csoportos munkavégzés módszereinek elsajátítása • vizuális segédanyag és szöveg összekapcsolása • műalkotások megismerése a művészettörténeti korokból • gondolati, érzelmi, hangulati tartalmak kifejezése • ízlésítéletek egyéni megfogalmazása • szóbeli és írásbeli szövegalkotás
--------------------------------------	---

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A modul megvalósítása során az óra ismeretközvetítő célja összekapcsolódik a szövegértési-szövegalkotási képesség fejlesztésének céljával. A témakörhöz rendelt ismeretrendszer tehát nem pusztán kerete a nyelvi képességfejlesztésnek, ugyanakkor a feladatok mindegyike a szövegértés-szövegalkotás tevékenysége körül szerveződik, ezen belül is kiemelten irányul a szöveg-kép együttes értelmezésére.

A modul megvalósítása során fontos szerepe van a tanulói háttértudás aktivizálásának, hiszen a világról való tudás a nyelvi ismeretek és képességek mellett a szöveg interpretációjának mindenkori feltétele. Az adott témakör esetében ez a lehetőség különösen kiaknázható, hiszen a tanulók minden bizonnyal sok ismerettel rendelkeznek a hétköznapi élet tapasztalatai és csatornái (családi szokások, filmélmények stb.) nyomán.

Az óra szervezése során a tanulók aktivitását, önálló tevékenységét és együttműködését érvényesítő munkaformák alkalmazása ajánlott. Mind a páros, mind a csoportos munkaforma esetében a heterogén összetétel a kedvezőbb hatású.

Az óra szinte minden egységében lehetőség van a differenciálásra. Mind a munkaformák, mind a tevékenységek megválasztása esetében érdemes az egyes tanulók szövegalkotási-szövegértési képességének szintjét figyelembe venni, s ez alapján dönteni a megvalósítás mikéntjéről. Írásbeli feladat megoldásával járó páros vagy csoportmunka esetén érdemes ösztönözni a tanulókat a tényleges együttműködésre.

ÉRTÉKELÉS

Hasznos, ha a tanár a részképességek fejlesztésének minden fázisaiban értékeli a tanulók munkáját.

Szöveges szóbeli értékelésre a tanítás minden megragadható pedagógiai mozzanatában sor kerül.

Célszerű, ha a tanári értékelés minden esetben pozitív-megerősítő jellegű, és nemcsak az adott teljesítményre vonatkozik, hanem a tanulói együttműködés színvonalára is; sőt, fokozottan reflektál a szövegalkotási képességekre.

A csoportmunka értékelésekor kialakítható csoportmunka-rangsor.

Fontos, hogy a tanulók az együttműködés végén értékeljék társaik és a maguk munkáját is.

TÁMOGATÓRENDSZER

A kooperatív tanulási módszerek és a csoportmunkával kapcsolatos kiadványok ajánlottak a tanári felkészüléshez

Alapfelkészítés a szövegértés-szövegalkotás fejlesztésére (30 órás továbbképzés)

Tanácsadás: a szövegértés-szövegalkotás szakmai bizottságának igénybevétele

Ajánlott ismeretterjesztő folyóiratok:

- *Módszertani füzetek – Vizuális nevelés*

Ajánlott ismeretterjesztő könyvek:

- *A művészet története* (E. H. Gombrich, Gondolat, Bp., 1974., ISBN 963 280 029)
- *Művészettörténet* (Herendi Miklós, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 2995 7)

A MODUL VÁZLATA

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (A MELLÉKLETEKBEN RÉSZELETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT/ A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLÉKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
1. A teljes szöveg áttekintése						
1.	Szöveg-kép látványának tudatosítása	áttekintő olvasás	a munkaforma megválasztásában	csoporthatár vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
2.	A vizuális információközvetítő megfigyelése	a szöveg tipográfiai képeinek tudatos felmérése, képtelmezés	a munkaforma megválasztásában, a szempontokat is a tanulók fogalmazzák meg	csoporthatár vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
3.	A cím értelmezése	a cím és a szöveg viszonyára vonatkozó előfeltevések megfogalmazása	a munkaforma megválasztásában	csoporthatár vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
4.	A szöveg kiemelt szavainak megfigyelése	tájékozódás a szövegben, a szövegstruktúra fölismerése, a szaknyelvi szókincs bővítése	a munkaforma megválasztásában	csoporthatár vagy frontális munka	megbeszélés, tanári magyarázat	szöveg (1)

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (A MELLÉKLETEKBEN RÉSZELETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT / A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLÉKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
2. A teljes szöveg elolvasása, megértése						
1.	A teljes szöveg elolvasása	globális megértés		egyéni munka	önálló olvasás	szöveg (1)
2.	Az első olvasás során rögzülő szöveginformációk és az előzetes ismeretek szembesítése	reflektálás a saját megértési folyamatra, háttértudás aktivizálása	a munkaforma megválasztásában	csoportmunka vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
3. A szövegegységek újraolvasása, megértése						
1.	Az első bekezdés újraolvasása, megértése	magyarozó mondat szerkezetek befejezése, logikai képességek fejlesztése, háttértudás aktivizálása, önálló érvelés fejlesztése, szóbeli szövegalkotás	a szövegben szereplő, illetve további bibliai alakok rövid szóbeli bemutatása	egyéni munka, csoportmunka	írásbeli feladat megoldása, megbeszélés	szöveg (1) munkalap (2/1.)
2.	A második bekezdés újraolvasása, megértése	hiányos vázlat kiegészítése, tájékozódás a szövegben, adatkeresés, háttértudás aktivizálása	önálló szóbeli szövegalkotás, saját élmények rövid elbeszélése	egyéni munka, csoportmunka	írásbeli feladat megoldása, megbeszélés	szöveg (1), munkalap (2/2.)

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (A MELLÉKLETEKBEN RÉSZLETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT / A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLÉKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
3.	A harmadik és negyedik bekezdés újraolvasása, megértése	hiányos szöveg kiegészítése, olvasott szöveg részleges újraalkotása	a történet tágabb kontextusban való elhelyezése	egyéni munka	írásbeli feladat megoldása	szöveg (1), munkalap (2/3.)
4.	Az ötödik, hatodik, hetedik bekezdés újraolvasása, megértése	szöveg és kép közötti kapcsolat keresése, tájékozódás a szövegben, háttértudás aktivizálása	a képek szóbeli összehasonlítása tanári vagy tanulói szempontok alapján	csoportmunka	írásbeli feladat megoldása, megbeszélés	szöveg (1), munkalap (2/4.)
5.	Az ötödik, hatodik, hetedik bekezdés újraolvasása, megértése	szöveg és kép közötti kapcsolat keresése, képi információk szóbeli megjelenítése, szóbeli szövegalkotás	a két alak közül az egyik választható, a két alak közötti kapcsolat a jellemzés szempontja	egyéni munka, csoportmunka	írásbeli feladat megoldása	szöveg (1), munkalap (2/5.)
6.	A kilencedik szövegegység újraolvasása, megértése	írásbeli szövegalkotás, önálló érvelés fejlesztése, nyelvi kreativitás, ítélet- és véleményalkotás, az élmények feldolgozásának képessége	érvelés a tanár által megadott szempontok alapján, önálló szóbeli szövegalkotás a kevésbé tetsző képre vonatkozóan	egyéni munka, páros munka	írásbeli feladat megoldása	szöveg (1), munkalap (2/6.)

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (A MELLÉKLETEKBEN RÉSZLETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT / A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLÉKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
4. Összegzés, a megértettek alkalmazása						
1.	Szövegalkotás	írásbeli szövegalkotás, szövegértés alapján új tudás integrációja, nyelvi kreativitás	narratív szöveg alko- tása kép alapján, dramatizálás	egyéni munka	írásbeli feladat megoldása	munkalap (2/7)

A FELDOLGOZÁS MENETE

1. A teljes szöveg áttekintése	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: szöveg-kép látványának tudatosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szöveg terjedelme, tagoltsága • a szöveg-kép arányok megfigyelése <p>Feladat: a vizuális információközvetítő megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> • típus szerint (<i>színes képek</i>) • ismerős-ismeretlen • csoportosítási lehetőség tematika szerint (<i>vallási kontextus</i>) • csoportosítási lehetőség kronológia szerint (<i>régi időkből származó építmények</i>) • csoportosítási lehetőség szerep szerint (<i>értelemre ható, érzelmet kiváltó, pozitív-negatív benyomásokat adó</i>) <p><i>Differenciálás:</i> A vizuális közvetítők megfigyelése és értelmezése során a tanulókra bízhatjuk a szempontok megfogalmazását. Az óraegység alkalmas az előzetes tudás föltárására is. Ez esetben a tanulók kérdéseket is megfogalmazhatnak.</p> <p>Feladat: a cím értelmezése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szavak szerepe a címben (<i>időmegjelölés, helymegjelölés, témamegjelölés</i>) • a cím alapján miről fog szólni a szöveg <p>Feladat: a szöveg kiemelt szavainak megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerős-ismeretlen szavak • csoportosítási lehetőségek (<i>magyar-idegen, köznyelvi-szaknyelvi, szavak, szó szerkezetek és összetett szavak</i>) • a kiemelések szerepe (<i>a szöveg címe és kulcsszavai vannak kiemelve</i>) <p>Az ismeretlen kifejezésekre magyarázatot ad.</p> <p><i>Differenciálás:</i> Az óraegység frontális és csoportmunkában is megszervezhető.</p> <p><i>Értékelés:</i> A tanár a tanulók munkáját nemcsak a feladat teljesítése, hanem az együttműködés színvonala és a válaszok nyelvi megformálása szempontjából is értékeli.</p>	<p>Tudatosítják, hogy hét bekezdésre tagolt szöveggel találkoznak, a szövegben két kép található.</p> <p>Megfigyelik és jellemzik a képeket a megadott szempontok szerint. Kritikai megjegyzéseket is tehetnek, érzelmi benyomásait is elmondhatják.</p> <p>Tudatosítják, hogy a cím három szóból áll, s mindháromnak külön szerepe van. Ez alapján előfeltevéseket fogalmaznak meg a szöveggel kapcsolatban.</p> <p>Kiválogatják a vastagbetűs szavak közül a megadott szempontok szerinti típusokat, majd megfogalmazzák a kiemelés szerepét. Az ismeretlen vagy nem teljesen érthető kifejezésekre rákérdeznek.</p>

2. A teljes szöveg elolvasása	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: a teljes szöveg elolvasása</p> <p>Feladat: az első olvasás során rögzülő szöveginformációk és az előzetes információk szembesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • melyek voltak új információk, miről hallottak már • mely információk egyeztek az előzetes ismeretekkel, melyek árnyalták azokat • az olvasottak szubjektív értékelése (<i>mi volt meglepő, melyik rész volt a legbonyolultabb, mely információk voltak a legizgalmasabbak, az egyéni érdeklődéshez legközelebb állók stb.</i>) <p><i>Differenciálás:</i> Az óraegység megszervezhető csoportmunka vagy frontális munka formájában.</p> <p><i>Értékelés:</i> Célszerű, ha az értékelésnél az együttműködés színvonala és a hozzászólások nyelvi színvonala is megjelenik mint szempont.</p>	<p>Eloolvassák a szöveget.</p> <p>Részt vesznek a közös megbeszélésben. Kritikai megjegyzéseket tehetnek, érzelmi benyomásaikat is elmondhatják.</p>
3. A szövegegységek újraolvasása, megértése	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: az első és második bekezdés újraolvasása, megértése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a munkalap 1. feladatának megoldása <p><i>Differenciálás:</i> A tanulók alkothatnak két-két mondatot is a megadott szavak alapján (<i>pl. rokon értelmű szavakat használnak fel, szórendi műveleteket hajtanak végre</i>). További differenciálási lehetőség a piramisok további jellemzése önálló szóbeli szövegalkotás formájában is</p> <p>Feladat: a harmadik és negyedik bekezdés újraolvasása, megértése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a munkalap 2. feladatának megoldása <p><i>Differenciálás:</i> A tanulók a kép alapján önállóan, szóban fogalmazzák meg benyomásaikat. További differenciálási lehetőség: érvelő szöveg alkotása a feladatban szereplő tételmondat alapján. Ez történhet mondatalkotás formájában is (<i>A piramis az örökkévalóság jelképe, mert...</i>). Ez utóbbi feladat az előző bekezdésekben olvasott információkat is integrálja.</p> <p>Feladat: az ötödik és hatodik bekezdés újraolvasása, megértése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a munkalap 3. feladatának megoldása. <p><i>Differenciálás:</i> A szöveg kiegészítése után a tanulók szinonimákat kereshetnek a feladatban megadott szavak közül néhányra, s ez alapján változtathatnak a szövegen (<i>pl. a 2. és a 4. mondat: Ezért az épület legbensőbb részébe csak a szertartást végző emberek léphettek be. Az emberek csak a két nyitott részen tartózkodhattak.</i>)</p>	<p>Egyéni munkában megoldják a feladatot a munkalapon. A differenciált eljárásokat célszerű páros vagy csoportmunkában kivitelezni.</p> <p>Egyéni munkában megoldják a feladatot a munkalapon. Differenciálás esetén a páros vagy csoportmunka ajánlott.</p> <p>Egyéni munkában megoldják a feladatot a munkalapon.</p>

<p>Feladat: a hetedik szövegegység újraolvasása, megértése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a munkalap 4. feladatának megoldása • a csoportok vagy párok megvitatják az általuk összeállított szóhalmazt <p><i>Differenciálás:</i> Az óraegységet lezárhatja frontális megbeszélés is. További differenciálási lehetőség: egy-egy tanuló az összegyűjtött szavak alapján alkot szóbeli szöveget az egyiptomi építészetről.</p> <p><i>Értékelés:</i> a teljes óraegység esetében elsődleges, hogy az értékelés a szakmai szempontok mellett a szövegértési-alkotási képességekre irányuljon. Ide tartozik a tanulók közös munkájának, megbeszélésének nyelvi színvonala is.</p>	<p>Csoportmunkában vagy páros munkában megoldják a feladatot a munkalapon, majd ugyanezt a munkaformát megtartva közösen megbeszélik gondolataikat. Érzelmi benyomásaikat is elmondhatják, vita alakulhat ki közöttük.</p>
4. Szövegalkotás, a megértettek alkalmazása	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: önálló írásbeli szövegalkotás</p> <p><i>Differenciálás:</i> A narratív szövegtípus mellett feladatként adható érvelő szöveg megalkotása is. Ez esetben érdemes kiindulni a szöveg utolsó mondatának állításából: az egyiptomi építészet a mai ember számára is nagy élményt jelent.</p> <p><i>Értékelés:</i> A fogalmazás informatív volta mellett célszerű, ha a szöveg nyelvi megformálása is szerepet kap az értékelés során (<i>például: tématarthatás, szókinccs</i>). Mind a narratív, mind az érvelő változat esetében érdemes a nyelvi-stilisztikai szempontokat előtérbe helyezni (<i>például: milyen kreativitással használták fel a tanulók a szöveg-információkat</i>).</p>	<p>Egyéni munkában megoldják a feladatot a munkalapon.</p>

AZ ÓKORI EGYIPTOM ÉPÍTÉSZETE

Egyiptom építészetének leghíresebb alkotásai a **piramisok** és a **templomok**. Ezek a csodálatos épületek **két-három ezer évvel** Krisztus születése előtt keletkeztek.

Mik is azok a **piramisok**? Ma emlékműveknek tekintjük őket. Az egyiptomiak azonban a **fáraó** túlvilági lakhelyének szánták. Ezért építettek **járatokat**, kis **kamrákat** a piramisokba. Gyakoriak bennük a **labirintusszerű** utak is. Ezeket főként a **sírrablók** megtevesztésére alakították ki. Ennek ellenére a sírokat még Egyiptom fennállása alatt kirabolták. A kincsek helyett mára csak a labirintusokról szóló **legendák** maradtak meg.

A piramis mint forma az egyiptomiak számára az **örökkévalóság** jelképe volt. De a ma embere is áhítattal szemléli a belőle sugárzó **stabilitást**. A piramis szabályos gúlaalakja a **Nap** felé irányítja a tekintetet. A Nap pedig az **istenség** örök hatalmát fejezi ki.

Figyeljük csak meg a **gizai** piramisokat! A **kőgúlák** több mint száz méter magasak.

Ezek a piramisok **kétmillió** kőtömbből épültek fel. A kőtömbök súlya pedig egyenként két és fél tonna. A kőtömböket eredetileg csiszolt, hófehér **mészköburkolat** fedte. Ez a vakító fény még inkább vonzotta az emberek tekintetét a Nap felé. Ezt a burkolatot azonban az idők folyamán elhordták más építkezésekhez.

Az egyiptomi művészet másik csodája a **templomépítészet**. A piramishoz hasonlóan a templom is szent hely, de itt maga az **istenség** lakozik.

Hogyan is képzeljük el egy egyiptomi templomot? A szent területet két hatalmas **kapubástya** védi. E mögött foglal helyet két nyitott **udvar** és két fedett **oszlopcsarnok**. A szertartások az oszlopcsarnokban folytak, a fedett részekbe csak a papok léphettek be.

A templom hatalmas mérete, erős anyaga és szigorú rendje az **állandóságot** jelképezi. Akár a piramis, a templom is az **örökkévalóság** érzetét kelti. Az ötezer éves egyiptomi építészet ezért a mai, európai ember számára is nagy élményt jelent.

Giza

Szakkara

Luxor

MUNKALAP – MEGOLDÁS

1. Mik is azok a piramisok?

Az első és második bekezdés alapján alkoss mondatokat! Mindegyikben szerepeljen a *piramis* kifejezés és az általunk megadott szó! Mindkettőt elláthatod ragokkal!

piramis • fáraó

A piramis eredetileg a fáraó túlvilági lakhelye volt.

piramis • Egyiptom

A piramis Egyiptom építészetének egyik csodája.

piramis • labirintus

A piramisokban sok labirintus található.

A megoldásban szereplő válaszok mellett természetesen más mondat szerkezetek is elfogadhatók. Érdemes arra ösztönözni a tanulókat, hogy bátran variálják saját szavaikkal a szöveg elemeit.

2. A piramis az örökkévalóság jelképe.

A harmadik-negyedik bekezdés és a képek alapján saját szavaiddal támaszd alá a fenti állítást! Saját érzéseidet is megfogalmazhatod mondataidban!

Például: A piramis magassága hatalmat sugároz.

Várható válaszok:

A piramis súlyos kövekből épül fel.

A piramis az ég felé mutat.

A piramis visszaveri a Nap ragyogó fényét.

A piramis nyugalmat áraszt.

3. Az egyiptomiak temploma

Olvasd el újra az ötödik és hatodik bekezdést! Ezek alapján egészítsd ki az alábbi szöveget! A következő szavakat használhatod fel: *szent, istenség, két, papok, udvarba, oszlopcsarnok, szertartások*.

Az egyiptomiak számára a templom az *isteniség* lakóhelyét jelentette. Ezért az épület legbensőbb részébe csak a *papok* léphettek be. Ez a terület *két* fedett *oszlopcsarnokból* állt. Az emberek csak a két nyitott *udvarba* léphettek be. Itt folytak ugyanis a *szertartások*. Az egész épületet két hatalmas *kapubástya* védte. Ez jelezte az emberek számára, hogy a templom *szent* terület.

4. Az utolsó bekezdés szerint a templom is az örökkévalóság érzetét kelti.

Milyen szavakat idéz föl számodra ez a kifejezés? Írd be a táblázat megfelelő részébe a szavakat!

<p>Keress a teljes szövegben olyan szavakat, amelyet rokonságban állnak az „örökkévalósággal”!</p>	<p>Várható válaszok: állandóság, szent, hatalmas, szigorú, szabályos, fény, túlvilág</p>
<p>Szemléld meg a képeket, és önts szavakba a látványt! Használj bátran a fantáziádat is!</p>	<p>Érdeemes teret engedni az asszociáció szabadságának. Várható válaszok: békés, fenséges, ősi, zárt, titokzatos stb. Előfordulhat az is, hogy negatív jelentéstartalmú szavak bukkannak fel (pl. rideg).</p>

5. Írj rövid fogalmazást az alábbi címmel!

A LABIRINTUS ÉPÍTŐJE VOLTAM...

A fogalmazás értékelésekor célszerű a következő szempontokat figyelembe venni: tématarítás, a szövegből nyert ismeretek mellett a háttértudás alkalmazása, az ismeretterjesztő szövegtípus narratív szöveggé transzformálása, szöveginformációk egyénivé alakítása, a fogalmazás szerkezete, a szókincs gazdagsága, nyelvhelyesség.

TANULÓI ÉRTÉKELÉS

A legfontosabb dolog, amit megtanultam:

A legjobban ez tetszett:

A legtöbb problémát ez jelentette:

Amit még tudni szeretnék a témáról:

Akitől a legtöbbet tanultam:

AZ ÓKORI GÖRÖG SZOBRÁSZATRÓL

VIZUÁLIS ÉS VERBÁLIS
INFORMÁCIÓHORDOZÓK
ÁLTAL KÖZVETÍTETT
TUDÁS EGYÜTTES
ÉRTELMEZÉSÉRE IRÁNYULÓ
KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

MODULLEÍRÁS

<p>A modul célja</p>	<p>A vizuális és verbális információhordozók által közvetített tudás együttes értelmezésére irányuló képességfejlesztés. Az 5. évfolyamos Rajz és vizuális kultúra tantárgy művészettörténeti tankönyveinek szövegstruktúráival való ismerkedés. Művészeti alkotásokkal kapcsolatos logikai-képzeleti műveletek végrehajtására irányuló képességfejlesztés. Az esztétikummal kapcsolatos élmények befogadásának és kifejezésének segítése szóbeli és írásbeli szövegalkotáson keresztül</p>
<p>Időkeret</p>	<p>3×15 perc</p>
<p>Ajánlott korosztály</p>	<p>10–11 év</p>
<p>Ajánlott megelőző és követő tananyag</p>	<p>Ismeretterjesztő film és diaképek megtekintése a görög szobrászatról Könyvtári és informatikai bűvárkodás, információk bővítése</p>
<p>Modulkapcsolódási pontok</p>	<p>Tágabb környezetben</p> <p>Tantervi kapcsolódások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Történelem 5. évfolyam • Természetismeret 5. évfolyam <p>Kereszttantervi kapcsolódások:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Információs és kommunikációs kultúra: vizuális és verbális információhordozók által közvetített tudás együttes értelmezése • Környezeti nevelés: éghajlati és időjárási tényezők hatása a civilizációra • Emberismeret: istenhitek és vallások • Anyanyelvi képességek fejlesztése: írásbeli és szóbeli szövegalkotás • Tanulás: tankönyvi szövegek önálló feldolgozása, megértése és felhasználása <p>Szűkebb környezetben</p> <ul style="list-style-type: none"> • A szövegértés-szövegalkotás fejlesztése a Rajz és vizuális kultúra tantárgyban • Szociális, életviteli és környezeti kompetencia: nyitottság és tolerancia más népek kultúrája iránt • Magyar nyelv és irodalom: szakszavak értelmezése, fogalommagyarázat

A képességfejlesztés fókuszai	Kiemelt fejlesztési feladatok: vizuális és verbális információhordozók által közvetített tudás együttes értelmezése az egyéni és a csoportos munkavégzés módszereinek elsajátítása vizuális segédanyag és szöveg összekapcsolása műalkotások megismerése a művészettörténeti korokból gondolati, érzelmi, hangulati tartalmak kifejezése ízlésítéletek egyéni megfogalmazása szóbeli és írásbeli szövegalkotás
--------------------------------------	---

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS

A modul megvalósítása során az óra ismeretközvetítő célja összekapcsolódik a szövegértési-szövegalkotási képesség fejlesztésének céljával. A témakörhöz rendelt ismeretrendszer tehát nem pusztán kére a nyelvi képességfejlesztésnek, ugyanakkor a feladatok mindegyike a szövegértés-szövegalkotás tevékenysége körül szerveződik, ezen belül is kiemelten irányul a szöveg-kép együttes értelmezésére.

A modul megvalósítása során fontos szerepe van az a tanulói háttértudás aktivizálásának, hiszen a világról való tudás a nyelvi ismeretek és képességek mellett a szöveg interpretációjának mindenkori feltétele.

Az óra szervezése során a tanulók aktivitását, önálló tevékenységét és együttműködését érvényesítő munkaformák alkalmazása ajánlott. Mind a páros, mind a csoportos munkaforma esetében a heterogén összetétel a kedvezőbb hatású. Az adott korcsoport igényei szerint azonban fontos szerepe lehet a frontális munkaformának és a tanár által irányított beszélgetésnek is.

Az óra szinte minden egységében lehetőség van a differenciálásra. Mind a munkaformák, mind a tevékenységek megválasztása esetében érdemes az egyes tanulók szövegalkotási-szövegértési képességének szintjét figyelembe venni, s ez alapján dönteni a megvalósítás mikéntjéről. Írásbeli feladat megoldásával járó páros vagy csoportmunka esetén érdemes ösztönözni a tanulókat a tényleges együttműködésre.

ÉRTÉKELÉS

Hasznos, ha a tanár a részképességek fejlesztésének minden fázisaiban értékeli a tanulók munkáját. Szöveges szóbeli értékelésre a tanítás minden megragadható pedagógiai mozzanatában sor kerül.

Célszerű, ha a tanári értékelés minden esetben pozitív-megerősítő jellegű, és nemcsak az adott teljesítményre vonatkozik, hanem a tanulói együttműködés színvonalára is; sőt fokozottan reflektál a szövegalkotási képességekre.

A csoportmunka értékelésekor kialakítható csoportmunka-rangsor.

Fontos, hogy a tanulók az együttműködés végén értékeljék társaik és a maguk munkáját is.

TÁMOGATÓRENDSZER

A kooperatív tanulási módszerek és a csoportmunkával kapcsolatos kiadványok ajánlottak a tanári felkészüléshez

Alapfelkészítés a szövegértés-szövegalkotás fejlesztésére (30 órás továbbképzés)

Tanácsadás: a szövegértés-szövegalkotás szakmai bizottságának igénybevétele

Ajánlott ismeretterjesztő folyóiratok:

- *Tudás Fája* – Művészetek
- *Élet és Tudomány*
- *Módszertani füzetek – Vizuális nevelés*

Ajánlott ismeretterjesztő könyvek:

- *A művészet története* (E. H. Gombrich, Gondolat, Bp., 1974., ISBN 963 280 029)
- *Művészettörténet* (Herendi Miklós, Nemzeti Tankönyvkiadó, ISBN 963 19 2995 7)
- *A művészet története képekben* (Gilles Plazy, Vincze Kiadó, Debrecen, ISBN 963 932337 3)
- *Régen volt, hogy is volt* – Történelmi olvasókönyv az 5. osztály számára (Filla István, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., ISBN 9631793060)

MODULVÁZLAT

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (AZ IDŐ MEGJELÖLÉSÉVEL; A MELLÉKLETEK BEN RÉSZELETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLÉKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
1. A teljes szöveg áttekintése						
1.	Szöveg-kép látványának tudatosítása	áttekintő olvasás	a munkaforma megválasztásában	csoporthmunka vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
2.	A vizuális információközvetítő megfigyelése	a szöveg tipográfiai képeinek tudatos felmérése képértelmezés	a munkaforma megválasztásában. a szempontokat is a tanulók fogalmazzák meg	csoporthmunka vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
3.	A cím értelmezése	a cím és a szöveg viszonyára vonatkozó előfeltevések megfogalmazása	a munkaforma megválasztásában	csoporthmunka vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
4.	A szöveg kiemelt szavainak megfigyelése	tájékozódás a szövegben a szövegstruktúra felismerése a szaknyelvi szókincs bővítése	a munkaforma megválasztásában	csoporthmunka vagy frontális munka	megbeszélés, tanári magyarázat	szöveg (1)

	LÉPÉSEK, TEVÉKENYSÉGEK (AZ IDŐ MEGJELÖLÉSÉVEL; A MELLEKLETEKBEN RÉSZELETESEN KIFEJTVE)	KIEMELT KÉSZSÉGEK, KÉPESSÉGEK	CÉLCSOPORT A DIFFERENCIÁLÁS LEHETŐSÉGEI	TANULÁSSZERVEZÉS		ESZKÖZ (MELLEKLETBEN)
				MUNKAFORMÁK	MÓDSZEREK	
2. A teljes szöveg elolvasása, megértése						
1.	A teljes szöveg elolvasása	Globális megértés		egyéni munka	önálló olvasás	szöveg (1)
2.	Az első olvasás során rögzülő szöveginformációk és az előzetes ismeretek szembesítése	reflektálás a saját megértési folyamatra háttértudás aktivizálása	a munkaforma megválasztásában	csoporthmunka vagy frontális munka	megbeszélés	szöveg (1)
3. A szövegegységek újraolvasása, megértése						
1.	A képek értelmezését segítő szövegegységek újraolvasása, megértése	tájékozódás a szövegben szöveg és kép összekapcsolása ítélet- és véleményalkotás	az egyik kép frontális munkában is feldolgozható	csoporthmunka	megbeszélés, írásbeli feladat megoldása	munkalap (2/1.)
4. Összegzés, a megértettek alkalmazása						
1.	Szövegalkotás	írásbeli szövegalkotás szövegértés alapján új tudás integrációja nyelvi kreativitás	két cím is választható	egyéni munka	írásbeli feladat megoldása	munkalap (2/2.)

A FELDOLGOZÁS MENETE

1. A teljes szöveg áttekintése	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: szöveg-kép látványának tudatosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szöveg terjedelme, tagoltsága • a szöveg-kép arányok megfigyelése <p>Feladat: a vizuális információközvetítő megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> • típus szerint (<i>szobrokról készült képek</i>) • ismerős-ismeretlen • csoportosítási lehetőség tematika szerint (<i>embereket ábrázoló szobrok</i>) • csoportosítási lehetőség kronológia szerint (<i>régi időkből származó építmények</i>) • csoportosítási lehetőség szerep szerint (<i>értelemre ható, érzelmeket kiváltó, pozitív-negatív benyomásokat adó</i>) <p><i>Differenciálás:</i> A vizuális közvetítők megfigyelése és értelmezése során a tanulókra bízhatjuk a szempontok megfogalmazását. Az óraegység alkalmas az előzetes tudás föltárására is. Ez esetben a tanulók kérdéseket is megfogalmazhatnak.</p> <p>Feladat: a cím értelmezése</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szavak szerepe a címben (<i>időmegjelölés, hely-, illetve nemzetmegjelölés, témamegjelölés</i>) • a cím alapján miről fog szólni a szöveg • mi a szerepe a <i>-ról</i> toldaléknak a címben (<i>a szöveg csak egy kis szeletet ölel fel a témából</i>) <p>Feladat: a szöveg kiemelt szavainak megfigyelése</p> <ul style="list-style-type: none"> • ismerős-ismeretlen szavak • csoportosítási lehetőségek (<i>magyar–idegen, köznyelvi–szaknyelvi; szavak, szó szerkezetek és összetett szavak; köznevek, tulajdonnevek</i>) • a kiemelések szerepe (<i>a szöveg címe és kulcsszavai vannak kiemelve</i>) <p>Az ismeretlen kifejezésekre magyarázatot ad.</p> <p><i>Differenciálás:</i> Az óraegység frontális és csoportmunkában is megszervezhető.</p> <p><i>Értékelés:</i> A tanár a tanulók munkáját nemcsak a feladat teljesítése, hanem az együttműködés színvonala és a válaszok nyelvi megformálása szempontjából is értékeli.</p>	<p>Tudatosítják, hogy kilenc bekezdésre tagolt szöveggel találkozunk, a szövegben négy kép található.</p> <p>Megfigyelik és jellemzik a képeket a megadott szempontok szerint. Kritikai megjegyzéseket is tehetnek, érzelmi benyomásaikat is elmondhatják.</p> <p>Tudatosítják, hogy a cím három szóból áll, s mindháromnak külön szerepe van. Ez alapján előfeltevéseket fogalmaznak meg a szöveggel kapcsolatban. Tudatosítják, hogy a <i>-ról</i> toldalék mire utal.</p> <p>Kiválogatják a vastagbetűs szavak közül a megadott szempontok szerinti típusokat, majd megfogalmazzák a kiemelés szerepét. Az ismeretlen vagy nem teljesen érthető kifejezésekre rákérdeznek.</p>

2. A teljes szöveg elolvasása	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: a teljes szöveg elolvasása</p> <p>Feladat: az első olvasás során rögzülő szöveginformációk és az előzetes információk szembesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • melyek voltak új információk, miről hallottak már • mely információk egyeztek az előzetes ismeretekkel, melyek árnyalták azokat • az olvasottak szubjektív értékelése (<i>mi volt meglepő, melyik rész volt a legbonyolultabb, mely információk voltak a legizgalmasabbak, az egyéni érdeklődéshez legközelebb állók stb.</i>) <p><i>Differenciálás:</i> Az óraegység megszervezhető csoportmunka vagy frontális munka formájában.</p> <p><i>Értékelés:</i> Célszerű, ha az értékelésnél az együttműködés színvonala és a hozzászólások nyelvi színvonala is megjelenik mint szempont.</p>	<p>Elolvassák a szöveget.</p> <p>Részt vesznek a közös megbeszélésben. Kritikai megjegyzéseket tehetnek, érzelmi benyomásait is elmondhatják.</p>
3. A szövegegységek újraolvasása, megértése	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: a képek és a szöveg összekapcsolása</p> <ul style="list-style-type: none"> • ezen belül: a képek jellemzése és a művészettörténeti magyarázat összekapcsolása • a munkalap 1. feladatának megoldása • a tanári segítségnyújtás főként a szövegben való tájékozódásra irányul <p><i>Differenciálás:</i> egy kép frontális munkában is földolgozható. Ez mintát nyújthat a csoportmunkában teljesítendő feladatra.</p> <p><i>Értékelés:</i> célszerű az együttműködés színvonalát is értékelni.</p>	<p>Csoportmunkában dolgoznak. Minden csoport egy képpel foglalkozik a munkalap útmutatása szerint (2/1.)</p>
4. Szövegalkotás, a megértettek alkalmazása	
TANÁRI TEVÉKENYSÉG	TANULÓI TEVÉKENYSÉG
<p>Feladat: önálló írásbeli szövegalkotás</p> <ul style="list-style-type: none"> • a munkalap 2. feladatának megoldása <p><i>Differenciálás:</i> két cím is választható.</p> <p><i>Értékelés:</i> A válasz tartalmi helyessége mellett a szöveg nyelvi színvonala is fontos szempont.</p>	<p>Megoldják a feladatot a munkalapon (2/2.)</p>

AZ ÓKORI GÖRÖG SZOBRÁSZATRÓL

Az ókori görög szobrászat **kézműves mesterség** volt. A mesterek a **gyakorlat** során adták át tudásukat tanítványaiknak. A tanítványból aztán mester lett, s immár ő hagyományozta tovább az ismereteket. Így minden szobrász munkája őrzött valamit az előző mesterek tudásából.

Az újabb és újabb mesterek azonban **változásokat** is hoztak. Jó példa erre, ha megfigyeljük ezeket a képeket. A szobrokon nyomon követhetjük, hogyan változott a szobrászok érdeklődése **400 év** alatt. Ezek az alkotások ugyanis a **Krisztus előtti 5. és 2. század** közötti időben készültek.

Az itt látható szobrok **emberalakokat** ábrázolnak. De már első látásra is megfigyelhetők a **különbségek**. A **lándzsavívő** alakja például könnyed nyugalmat áraszt. A **diszkoszvetőt** szemlélve azonban érezzük a hatalmas lendületet. **Lüszipposz szobra** tele van mozgékonyssággal, eleven-séggel. A **Laokoón-csoport** alakjait pedig szörnyű feszültség járja át.

Az évszázadok alatt tehát jelentősen változott az ember ábrázolásának módja. **Mi ennek az oka?** Mi vezette a mesterek kezét, amikor megalkották e szobrokat?

A görög szobrászat legfőbb eljárása a **kon-**

raposzt volt. A mesterek az álló alak **egyensúlyát** igyekeztek kifejezni. A szobor megalkotásakor azonban az alak **mozgáskészségét** is érzékeltetni akarták. Ezt az **álló láb** és a **támaszkodó láb** ellentétével érték el. A kontraposzt tehát olyan eljárás, amely az alak **nyugalmát és mozgékonyágát** egyszerre ábrázolja.

Később a mesterek érdeklődéssel fordultak az **olimpiai játékok** résztvevői felé. Ekkor az atléta mozgása került az ábrázolás középpontjába. Az alkotás során egy-egy olimpiai **gyakorlatot** sűrítettek a szobrokba.

Ezután a **bonyolultabb testhelyzetek** ábrázolása lett a fő cél. A mesterek a nagy ívű mozdulatokat igyekeztek megörökíteni. Szívesen mintázták meg például a saját tengelye körül megcsavarodó testet.

Végül egyre inkább a mozgásé lett a főszerep. A szobrászok az erőteljes, **heves mozdulatok** ábrázolására törekedtek. Érdeklődéssel fordultak például a tánc vagy a küzdelem élménye felé.

Az ókori görög szobrászat alapja tehát végig az **emberi test** volt. A századok alatt azonban folyamatosan eltolódott a hangsúly. A **nyugalom** szépsége helyett a **lendület** szépsége vált fő témává.

A lándzsavívő

A diszkoszvető

Lüszipposz: Apoxiomenosz

Laokoón

MUNKALAP – MEGOLDÁS

1. Figyeld meg ismét a képeket! Keresd meg a szövegben a hozzájuk illő szavakat! Egy-egy szóval segítünk. Ezután saját szavaiddal írd le érzéseidet!

A lándzsavívő

A szöveg kulcsszavai: *nyugalom, kontraposzt, egyensúly, mozgáskészség*

Saját szavaid: pl. *szépség, erő*

A diszkoszvető

A szöveg kulcsszavai: *olimpia, lendület, mozgás, atléta*

Saját szavaid: pl. *ügyesség, izmosság*

Apoxiomenosz

A szöveg kulcsszavai: *mozgékonyosság, bonyolult testhelyzetek, csavarodó test*

Saját szavaid: pl. *kecsesség, szépség*

Laokoón-csoport

A szöveg kulcsszavai: *feszültség, heves mozdulatok, küzdelem*

Saját szavaid: pl. *félelem, kuszaság*

A saját szavak esetében érdemes teret engedni az egyéni asszociációknak.

2. Válassz ki egyet az alábbi alcímek közül! Két-három mondatban foglald össze az ismereteidet!

AZ ÓKORI GÖRÖG SZOBRÁSZATRÓL

Mesterek és tanítványok

vagy

A nyugalomtól a lendületig

Célszerű, ha az értékelés fő szempontja, hogy a tanuló mennyire képes saját szavaival rekonstruálni a szaknyelvi szövegből nyert információkat.

TANULÓI ÉRTÉKELÉS

A legfontosabb dolog, amit megtanultam:

A legjobban ez tetszett:

A legtöbb problémát ez jelentette:

Amit még tudni szeretnék a témáról:

Akitől a legtöbbet tanultam: